

izrekati obsodbo nad v službi osivelimi učitelji. V jedrnatih besedah je zahteval naše stališče, ki z njega ne smemo kreniti pod nobenimi pogoji. Njegove besede so napravile globok vtisk. — Vršile so se volitve. V stalni konferenčni odbor so bili izvoljeni: Brinar, Černež, Kranjc, Petriček in Slane, v odbor za šolske vrste pa: Černež, Kvac, Petriček, Sivka in Slane. — Tako lepe konference še ne pomnim, je bilo slišati iz marsikaterih ust, in nadučitelj Brinar je trdil prav, ko je, zahvalivši se g. nadzorniku za izborni vodstvo konference naglašal, da naša zahvala ni izraz formalitete, ampak da res prihaja iz srca.

— **Okrajna učiteljska konferenca za brežiški, kozjanski in severiški šolski okraj** se je vršila dne 22. junija t. l. v Vidmu ob Savi. Predsednik g. nadzornik in ravnatelj Gustav Vodopivec se je v svojem otvoritvenem govoru spominjal v zvezi s 80 letnici cesarjevega rojstnega dne ter podal v svojem poročilu posebno metodiška navodila k posameznim učnim predmetom. Ker je g. predsednik prav dobro poučen o najnovejših pridobitvah pedagogike in metodike, je prav zanimivo poslušati njegova izvajanja. Za tem so prišli referati tovarišev Gajška, Tomina in Krajnika, ki so bili sprejeti od zboru z navdušenim odobravanjem. Tovariš Knapčič pa je obrazložil in prečital predelan normalni učni načrt za slovenske šole. Tudi to težavno delo je našlo zaslužen odobravanje. Po opravljenih formalnostih so prišli na vrsto predlogi. Tov. Mešiček je zagovarjal svoj predlog glede slovenskega jezika pri poslovanju v okrajnih kakov v nadzorovalnih konferencah. Predlog je bil z navdušenjem z izjemo enega glasu (gdč. Schitnik — Brežice) sprejet. — Omeniti mi je tudi, da se je vršila cela konferenca, izvemši določitev navzočih in nadzornikovo poročilo, v slovenskem jeziku. In kako je to zblizalo srca učiteljskega z g. nadzornikom! Čeravno uživa gospod nadzornik med učiteljskim visoko spoštovanjem in zaupanjem, nam je bil vendar v takih slučajih, govoreč uradno nemščino, le bolj birokrat; tako pa nam je drag in ljub v vsakem oziru.

— **Zopet nova nemška strokovna šola v Sp. Štajerju.** V štaj. deželnem zboru se je lanko jesen predlagala ustanovitev stavbarsko-londarske strokovne šole v Radgoni. Nemci so obenem storili potrebne korake na Dunaju in po poročilih graških listov pride v proračun za l. 1911 že prvi obrok za ustanovitev in vzdrževanje te šole. A kako postopa vlada s slovenskimi željami glede strokovnih šol? Škandalozno!

— **Iz Sevnice** poročajo, da je deželni šolski svet zavrnil prošnjo za javno nemško ljudsko šolo v Sevnici, ker se ni dalo dognati potrebnega števila nemških otrok.

— **Uradna učiteljska konferenca** za polit. okraj Maribor se vrši dne 2. julija t. l.

— **Okrajni šolski svet celjski** je imel dne 21. pret. m. svojo redno sejo, v kateri so se vzele na znanje razne tekoče zadeve; učitelj R. Wudler je nastopil zaradi bolezni trimesečni dopust in učiteljica A. Hrovatin je prosila za podaljšanje dopusta; obravnavale so se disciplinarne zadeve; odobrila se je neka menjalna pogodba krajnjega šolskega sveta v Žaleu; priporočile so se prošnje za starostne doklade; obravnavali so se računi krajnjih šolskih zakladov; vzelo se je na znanje poročilo o nadzorovanju šol na Kalobj, v Ljubelju in Šmartnem, v Št. Pavlu, v Št. Petru, na Svetini in Dramljah itd.

Splošni vestnik.

Učiteljskemu konviktu je daroval odlični prijatelj naprednega učiteljstva, ki pa neče biti imenovan, 10 K, ko je čital naš zadnji uvodni članek „Pod vlado barona Schwarza“. Naj zbudi na plemeniti čin dejanske ljubezni do našega zatiranega stanu mnogo posnemalec!

Zavezina skupščina v Rudolfovem. Vse cenjene tovarišice in tovariši, ki se udeležite Zavezine skupščine dne 6. in 7. avgusta v Rudolfovem in žele prenočišča in se udeležite banketa, prosimo, naj to javijo tovarišu Viljem Gebauer, nadučitelj v Šmihelu pri Rudolfovem do 15. julija t. l. Kdor se ne oglasi, se mu bo ustreglo le po možnosti.

Priljubljeni odbor.

Na naslov „**Slomškove Zveze**“ in njenih članov. Z ozirom na notico v „Slovenec“ št. 139, ki slove dobesedno: »12 učiteljske se nam piše: Dobil sem potomo šolskega vodstva „Vprašalne pole komiteja za reformo ljudske šole“, ki jih je s posebnim cirkularom poslala na šolska vodstva „Zaveza avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev“. Ker nisem član nobenega liberalnega učiteljskega društva, ne vem, kako pridem do tega, da bi moral odgovarjati na nič manj kakor 115 vprašanj, ki jih stavi liberalna „Zaveza“? Ne rečem, da je delo brezpomembno, in tudi ne reče, da bi člani „Slomškove zveze“ ne smeli pod nobenim pogojem tu sodelovati; zahtevati pa se sme od „Zaveze“, da, če ona reflektuje na naše sodelovanje, da nam pošlje vprašalne pole potomo naše „Slomškove zveze“. Dokler ne dobimo od odbora „Slomškove zveze“ obvestila, da se je „Zaveza“ obrnila na „Slomškovo zvezo“ za posredovanje, toliko časa naj noben član in nobena članica „Slom-

škove zveze“ ne izpolni ter ne odpošlje imenovanih vprašalnih pol! Bodimo složni! Kdor nas potrebuje, naj se obrne na pravo adreslo! — Podpisani odsek poda sledeče pojasnilo: 1. da omenjena vprašanja ni stavila in ne sestavlja „Zaveza“, temuč komite, ki se je postavil v to svrhu na Dunaju; 2. da bodo sestavili sličen material odseki vseh narodnosti v Avstriji in se bode napravil na podlagi tega opis in stanje vsega avstrijskega šolstva, vseh narodnosti; 3. da je to vprašanje izločiti vseh politično-strankarskih predsodkov, ker „Zaveza“ ne bode imela pri tem nikakih dobičkov in je smatrati to vprašanje za strogo kulturno-narodno, skupno vprašanje; 4. da si je „Zaveza“ s tem napravila le stroške in delo in sicer: a) vprašalnih pol 3300; b) vzorcev 1400, kar je razposlala 1400 šolam, ne oziraje se na organizacije učiteljstva, vsem slovenskim šolam na Kranjskem, Koroskem, Štajerskem in Primorskem; c) da so to poleg še stroški za znamke in poleg tega še ogromno delo, ki bode trajalo vse počitnice in še med šolskim letom dalje; 5. iz tega je razvidno, da se tu ne išče nobenih posebnih koristi in moramo le obžalovati, če bode potreba pri teh vprašanjih še posredovanja in če bode potreba odpravljati še ovire od strani učiteljstva za opis slovenskega ljudskega šolstva; 6. Pripominjamo tudi, da so se pole vpsale z Dunaja šele v zadnjem času, da torej ni bilo mogoče dela prej izvršiti in se je tudi zaradi tega nastavl tako kratek rok za izpolnjenje, ki se pa lahko podaljša do 20. julija (če se preje ne dobi podatkov), ker se bode do tedaj pri sestavi statističnih podatkov še vedno lahko oziralo na poznejše došle podatke. 7. Apeliramo torej še enkrat na slovensko učiteljstvo, da vestno izvrši svojo nalogo in reši čast slovenskega učiteljstva in slovenskega naroda z drugimi narodi v Avstriji vzporedno. 8. Če se članom „Slomškove Zveze“ ne vidi umestno razrešiti tega vprašanja, prepustimo to njih razsodnosti. 9. Slovenske pedagoške liste prosimo, za ponatek tega odstavka, ker v politične (strankine) liste ne spadajo ta vprašanja in tudi ne nosimo mi odgovornosti, če bi se tja zanesla. — Toliko v pojasnilo! — Ljubljanski odsek „komiteja za reformo ljudske šole“.

Prijatelji in prijateljice družbe sv. Cirila in Metoda, t. j. vse prave Slovence in vsi idealno navdušeni Slovenci, delujte neumorno v svojem kraju, da bodo vse slovenske pokrajine častno zastopane pri jubilejski slavnosti dne 3. julija v Ljubljani. Posebno so naprošeni podružnični odbori, da skrbijo za častno zastopstvo v svojem okolišu. Morda se najdejo imovitejši rodoljubi, ki bi plačali vozno potrebnim, toda idealnim mladim ljudem, ki bodo vedeli še otrokom in vnukom pripovedovati o nenavadnem krasnem slavlju. Poznamo koroskega rodoljuba, ki ni baš imovit, a na slične narodne veselice privede vselej celo vrsto mladine na svoje stroške, ker ve iz lastne izkušnje, da ni lepše prilike za narodno probujo in za trajno rodoljubje, kakor so take narodne slavnosti. — Jubilejske slavnosti družbe sv. Cirila in Metoda bodo po tem le redu: Dne 1. in 2. julija priredi „Adrija“ obrambni tečaj z važnimi referati o naših ogroženih krajih. V nedeljo, dne 3. julija, bo dopoldne slavnostna velika skupščina popoldne pa ljudska veselica v Tivoliju (Švicarija). Veselica bo resnično nekaj nenavadnega. Vse planote s sosednjimi gozdovi se izpremene v pravo orientalsko sejmišče z raznovrstnimi šotori. Točilo se bo vino iz vseh slovenskih pokrajin, stregle bodo naše mile sestre Stajerke, Tržačanke, Goričanke, Gorenjke, a največ pozornosti bodo brez dvoma zbujele brihke Ziljanke v slikoviti narodni noši. Svirale bodo razne godbe, sploh bo razvedrila in bučnega življenja na vseh koncih in krajih.

„**Rdeči Prapor**“, glasilo jugoslovanske socialne demokracije, objavlja v svoji 73. številki naš uvodnik „Anarhija“.

Roseggerjeve zbirke za nemški Schulverein znašajo vsega skupaj vsoto 2.578.000 kron. V seji nadzorovalnega sveta so sklenili dovoliti za obnovo šole na Češkem 950.000 kron. S tem denarjem ustanove pet novih nemških šol in sedem otroških vrtcev deloma na Češkem, deloma na Štajerskem. To dokazuje, da se hočejo Nemci z vsi silo vreči tudi na štajerske Slovence, ki se kljubujejo nemškemu navalom. Naša družba Cirila in Metoda bo morala napeti vse svoje moči, če bo hotela uspešno paralizirati nemške napade. Zato pa jo podpirajmo!

Slovensko dijaštvo v Pragi. Slovenski visokošolci zahajajo vedno v večjem številu študirat v Prago. Saj pa je češka univerza za slovenskega dijaka v vsakem oziru res tako vabljiva kakor nobena druga. Tu v Pragi se more slovenski visokošolci mirno posvetiti svojim študijam. Pozitivni uspehi tega se že danes kažejo. Letos je delalo okolo 70 pravnikov državne izpite. Izmed teh sta samo dva padla, vsi drugi pa so napravili s prav lepimi uspehi. To dejstvo se je gotovo vedelo prav oceniti, in je pričakovati jeseni še več slovenskih visokošolcev v Prago, saj so celo klerikalni dijaki v zadnjem času prišli do spoznanja, kaj je Praga slovenskemu dijaku in so se začeli zbirati okrog češke univerze kljub vsem strankarskim predsodkom, ki jih imajo proti Pragi. Vedo pa dobro, da morejo tudi oni v Pragi le profitirati v vsakem oziru.

Izjava.

„Slovenec“ je priobčil v 142. številki dne 25. junija t. l. to čudovito „dnevno novico“: „Čimbolj postaja učiteljstvo pametno, tembolj tuli „Tovariš“, ki ga piše par ljudi, ki nimajo razum sebe nobenih drugih pristašev. Zdaj so začeli svoje psihopatološke članke tiskati kar s črkami, kakor se navadno rabijo za reklamne plakate. Vsebinska pa je taka, da je škoda, da je Lombroso že umrl, ker bi imel sicer obilo gradiva, da svoja preiskavanja glede nenormalnih dušnih pojavov obogati za čisto nov kapitel. „Tovariš“ piše, da je „kranjski učitelj v prognanstvu res kakor pes za plotom, ki tuli in laja“, da so učitelji pod „klerikalnim“ režimom „v verige uklenjeni“ in da se ne smatrajo „za enakopravne člane človeštva“. Človek bi iz tega histeričnega pisanja sklepal, da blede te stvari človek, ki je tako lačen in raztrgan kakor Lazar pod stopnicami — toda pišejo vse te nore reči ljudje, ki imajo pri Učiteljski tiskarni zraven svojih nadučiteljskih služb in drugih velikih postranskih zaslužkov bogate upravne dijete! Pa se ne čudimo: besnenje „Tovariša“ je plod dveh stvari: 1. jeze in strahu, ker se liberalna učiteljska barka čedalje bolj prazni; 2. hujskanja, da bi saj te, ki so še tako slepi, da drvijo za kruljevo „Zavezarijo“, še bolj razkačili in demoralizirali. Kako malo pa je liberalno učiteljstvo vredno obzirnosti, dokazuje med drugim tudi to, da se „Tovariš“ v današnji številki zavzema v neki notici za boj proti Cerkvi na Španskem. Kakor se vidi, mu je to veliko bolj na srečo, kakor povišanje plač. Najbolj pametno bi bilo torej, da bi šli „Zavezariji“ na Špansko pomagat gospodu Canalejasu v tem boju, kakor da se na Kranjskem mučijo in pustijo „vklepati v verige“.

Kdor prečita to, mora priznati, da je stvaren odgovor na tako zmedo nemogoč. Tulenje, psihopatologijo, reklamne plakate, nenormalnost dušnih pojavov, histerično pisanje, blodnje lačnega in raztrganega Lazara pod stopnicami, nore reči, nadučiteljske službe, velike postranske zaslužke, bogate upravne diete, besnenje, barko, hujskanje, slepota, kruljavost, razkačenje, demoralizacija itd. — Kar vse je natrosil „Slovenec“ v gorenjih par vsticah — bi mu mi lahko vrnil z zvrhano mero, toda surovosti ne moremo in nečemo vračati s surovostjo. Tako pisanje se obsoja samo — zato od moje strani nobene besede več! To je obrt pariških apašev!

Zaradi resnice zavračam „Slovenčeva“ očitavanja z dveh razlogov.

1. „Slovenec“ hoče učiteljski tiskarni škodovati. Poizkušal je to že večkrat, pa je porabil tudi to priliko. Sam ve najbolj, zakaj. Toda laž je, ko pravi, da „pišejo vse te nore reči ljudje, ki imajo pri Učiteljski tiskarni zraven svojih nadučiteljskih služb in drugih velikih postranskih zaslužkov bogate upravne diete“. — Ta „Slovenčeva“ pisava — smrđi! Kar se tiče nadučiteljskih služb, drugih velikih postranskih zaslužkov in bogatih upravnih diet — o tem naj govore drugi, če se jim zdi vredno. Jaz samo izjavljam, da niso članki v našem listu v nobeni zvezi z upravnimi odborniki Učiteljske tiskarne. Naši članki so delo naših sodrušnikov, ki nimajo z Učit. tiskarno kot tako nobenih zvez. Kdor ve kaj drugega, naj to dokaže.

2. „Slovenec“ pravi, da se „Tovariš“ v neki notici „današnje (t. j. 25.) številke zavzema za boj proti cerkvi na Španskem“.

Ne da bi se hoteli kakorkoli opravičevati, poudarjam samo, da je naš list objavil v zadnji svoji številki v rubriki „Politiški pregled“ notico o kulturnem boju na Španskem. O tem so pisali vsi listi — tudi strogo klerikalni! — pa je tudi naš list o tem gibanju na Španskem poučil svoje bralce.

To je resnica. Vse drugo, kar govori „Slovenec“, je obrt pariških apašev! Tendence bi bila, ampak odposod se kažejo rogovitistih ljudi, ki pačijo resnico. Zato je laž tam, kjer zapirajo usta resnici.

E. Gangl.

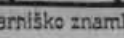
Glasom „Slovenca“ z dne 28. junija t. l., št. 144, je tajnik „Slomškove Zveze“, dobrepoljski Štrukelj, brusil svoj nož preteklo nedeljo v Kamniku, ko so vstanavljali podružnico „Slomškove Zveze“. — Dejal je — kakor piše doslovno „Slovenec“ — „da je za slovensko učiteljstvo nastopila doba, v kateri se mora odločiti: ali z vero, ali proti veri! Srednje poti ni več: Neznačajen je vsak učitelj, ki opravlja še verske dolžnosti, pa je še član liberalne ali protiverske učiteljske organizacije! Neznačajen je, kdor je še vpisan v cerkvenih matrikah za katoličana, pa obenem podpira list, ki bije boj proti katoličanstvu in cerkvi. Z ustanovitvijo podružnice, je tedaj dana prilika učiteljstvu kamniškega okraja, da ostane značajen; dvoživke so odslej dalje v tem okraju nemogoče: z nami ali proti nam...“

Križani Bog, Štrukelj iz dobrepoljskega Amijena vihti svoj krvavi pipec, da izreže v našem mesu brazdo med vero in nevero! Seveda: če hodijo proroki Štrukljeve sorte s pip-

cem v torilec reševat Kristusov nauk, potem je tudi „globokozamišljen“ govor dekana Lavrenčiča odveč!

Samo en dober svet: Štrukljevi prijatelji v Ljubljani in na Dunaju, naj mu kupijo veliko radirko, da nas izbriše, zgrevene grešnike, iz cerkvenih matrik, potem bo — podprta s Štrukljevim noži — trdno stala „doba vere“. Predvsem pa naj srboriti prerok dobrepoljske krščanske morale s tako veliko radirko izbriše sledove svojega robskega boga, da ostane njegovo apostolsko poslanstvo brez madeža.

Toliko v imenu „Saljivega Slovenca“. Če se komu zdi vredno, naj pove kaj več!

Zagrebski
Franck
kot lovarniško znamko
priporočujemo **najboljši** pridatek
kot priznana **za kavo!**
od avgusta 1910, št. 117

Listnica uredništva.

V sevnški okraj: Danes to, prihodnjič drugo! — V Trst: Danes nemogoče, pa prihodnjič! — Korlek: Hvala! Čimprej bo mogoče! Pismo dobiš nemara obenem s „Tovarišem“, O drugem ustno v R. Na zdar! — V Krško in Trst: Prejeli in porabimo! — Od danes naprej do preklica prosimo vse uredništva se tišče strani pošiljati na naš naslov v Ljubljano (Učit. tiskarna).

Uradni razpisi učiteljskih služb.

Št. 1213. **Kranjsko.** 167 1—1

Na enorazredni ljudski šoli na Bohinjski Bell se bo stalno namestila služba učitelja in šolskega voditelja s postavnimi prejemki in z naravnim stanovanjem.

Redno opremljene prošnje se naj vložijo predpisanim potom pri podpisnem c. kr. okrajnem šolskem svetu do 25. julija 1910.

Moški prosilci imajo prednost.

Prosilci za stalno nameščenje, ki v kranjski javni službi še niso stalno nameščeni, morajo z državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno telesno sposobnost za šolsko službo.

C. kr. okrajni šolski svet v Radovljici, dne 18. junija 1910.

Št. 2031. 1—1

Na petrazredni deški ljudski šoli v Ribnici se razpisuje v stalno nameščenje eno učno mesto s postavnimi prejemki.

Prosilci, ki v kranjski javni šolski službi še niso stalno nameščeni, morajo z državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno telesno sposobnost za šolsko službo.

Pravilno opremljene prošnje naj se službenim potom tuuradno predložijo do 29. julija 1910.

C. kr. okrajni šolski svet v Kočevju, dne 22. junija 1910.

Našim rodbinam

priporočamo 52—7

Kolinsko cikorijo

Varujte se

ponaredb,

ki niso „**FLORIAN**“ in zdravju ne koristijo!

Kdor živa,
Zabi težav;
Danes vesel je,
Jutri bo zdrav!

52—23

Naslov za naročila: „**FLORIAN**“, Ljubljana.

Postavno varovano.